

Faglig beretning 2011 for projekter med tilskud fra fra Fonden for økologisk landbrug

Projektets titel

Forretningsbaseret økologisk forædlings- og selektionsprogram

Tilskudsmodtager

Videncentret for Landbrug,
Agro Food Park 15
8200 Århus N,
T 8740 5491
M www.vfl.dk

CVR nr.: 32 28 71 15

Den faglige beretning giver efter min opfattelse et retvisende billede af tilskuddets anvendelse og at anvendelsen af tilskuddet er i overensstemmelse med projektansøgningen og fondens tilsagnsskrivelser.

Dato

Titel, navn og underskrift

Beretning

1. Projektets titel

Forretningsbaseret økologisk forædlings- og selektionsprogram.

2. Projektperiode

Projektstart: januar 2011 Projektafslutning: december 2011.

3. Projektets udbytte og effekt, formål og projektforsløbet

Projektets udbytte og effekt:

For at udvikle forretningsplaner for forædling er der taget udgangspunkt i de barrierer, som blev beskrevet på en indledende workshop og på efterfølgende arbejdsgruppemøder.

En af de store barrierer er det begrænsede marked for hver enkelt art, idet markedet afgør mulighederne for at få dækket udgifterne til forædlingen af et større antal sorter. Derfor er der udarbejdet beskrivelser af de dyrkede arealer af vårbyg, vårhvede og havre, samt udviklingen i arealernes størrelse i relevante lande. Derved dannes et billede af, hvor der er plads og bliver plads til flere sorter, dvs. hvor der er forretningsgrundlag for forædling.

En anden barriere har været problemer med at finde frem til en række landes økologiske frødatabaser. Derfor er der taget kontakt til hvert land i Mellem- og Østeuropa mhp. opdatering af den eksisterende liste over økologiske frødatabaser. Derved kan forædlerne udvide deres markeder, og landmændene kan få adgang til et større udvalg af sorter.

De økologiske landmænds ønsker til sorternes egenskaber spiller en central rolle for forædling. Derfor er ønsker til afgrødernes egenskaber beskrevet og prioriteret af en række interessenter, hvorved forædlingsmålene kan fokuseres. Et andet aspekt er hvilke egenskaber, sorterne skal have for at kunne optages på den økologiske sortliste i de lande, der har eller vil få et marked for sorter til økologi. Denne barriere er defineret i projektet. Der udarbejdes i 2012 en rapport om hvilke sortsegenskaber, vore nabolande prioriterer.

Der er i projektet dannet et netværk af institutioner, som fortsat samarbejder om et tilstrækkeligt udvalg af stærk, sund såsæd til økologisk kornproduktion i Danmark. Gennem projektet er der også udviklet et internationalt netværk af institutioner og virksomheder, der arbejder med forædling til økologi. I dette netværk afholdes møder, udveksles artikler, præsentationer og analyseresultater og en fortløbende dialog medvirker til at skabe en fortløbende indsigt i udviklingen indenfor forædling til økologi i Europa, hvilket danner grundlag for fortsat forretningspotentialer for forædling til økologi.

Den planlagte "[Fælles strategi for udfasning af konventionel husdyrgødning og halm i økologisk landbrugsproduktion](#)" øger behovet for sorter, der klarer sig godt ved lave gødningsniveauer. Derved øges det areal, som forædlerne kan udvikle nye sorter til. Planen indgår i forretningspotentialerne. Det samme gør markedet for sorter, der skal kunne klare sig uden pesticider. Det drejer sig ikke kun om sorter til økologi, men også til områder med drikkevandsinteresser og til situationer, hvor det for landmanden ikke kan betale sig at sprøjte pga. øgede afgifter på pesticider. Denne tendens vil øge markedet for de sorter, der er egnede til økologisk planteavl.

Via ovenstående har forædlerne udvidet deres respektive forretningsplaner og aktiviteter indenfor forædling til økologi, både til Danmark og til udlandet. Sammen med de øvrige, nationale initiativer til udviklingen af forædlingsarbejdet i Danmark danner dette projekt grundlag for et større udbud af sorter til økologisk jordbrug.

Projektet formål:

Fremtiden for den økologiske branche er afhængig af, at der er et udbud af sorter, specielt forædlet og udvalgt til den økologiske produktionsmetode og uden anvendelse af teknikker, der ikke er forenelige med de økologiske principper. Projektet vil involvere alle relevante parter indenfor branchen for at identificere,

hvad der fremmer og hæmmer en forretningsbaseret økologisk forædling og selektion, samt for at sikre indflydelse fra alle led i proceskæden. International viden og kontakter inddrages.

Projektets faglige forløb:

Der er afholdt workshop med stort fremmøde af forædlere, repræsentanter for grovvarebranchen, konsulenter og forskere. Målet med workshoppen var at opstarte arbejdet med at gøre planteforædling til økologisk jordbrug til en bæredygtig forretning. Workshoppen nedsatte en arbejdsgruppe og definerede de problemstillinger, arbejdsgruppen skulle arbejde med for at nå frem til bæredygtige forretningsmodeller for hele værdikæden fra forædler til K&F og landmænd. Der er derefter afholdt møder i arbejdsgruppen.

De økologiske landmænd har været inviteret med i processen. Flere konsulenter har gjort en indsats for at inddrage landmænd. Der er også skrevet en artikel om projektet i Økologisk Nyhedsbrev med titlen "Landmænd får mulighed for indflydelse på forædling til økologi", indeholdende beskrivelse og invitation til deltagelse. Men der er ikke tradition for, at de økologiske landmænd involveres i forædling og selektion, så der skal en længere, fortsat informations- og inddragelsesindsats til, før landmændene vælger at deltage. Økologikonsulenterne er inddraget som repræsentanter for landmændene.

Der er, både til workshoppen og arbejdsgruppen, indsamlet og præsenteret udenlandske erfaringer om samarbejde om forædling/selektion samt betydningen af forædling direkte til økologisk jordbrug. Forædlerne har beskrevet de barrierer, de kunne se, og arbejdsgruppen er stødt på andre barrierer gennem forløbet. Der er arbejdet med løsningsmuligheder.

Der er også arbejdet med kvantificering af potentialerne, idet det jo er dem, der skal motivere forædlingen og danne rygrad i forretningsplanerne.

4. Formidling og vidensdeling vedr. projektet

Der er afholdt en indledende heldags workshop med en høj grad af vidensdeling blandt de mange deltagere. Alle præsentationer fra den indledende workshop er formidlet til deltagerne.

Alle projektets resultater er fremlagt på arbejdsgruppemøder.

Der er skrevet artikel med titlen "Landmænd får mulighed for indflydelse på forædling til økologi" til [Økologisk Nyhedsbrev](#).

Der er givet fagligt input til en artikel til www.vfl.dk om [Forbedret miljø med nye kornsorter](#).

Der er afholdt oplæg om projektet og relaterede danske aktiviteter på konference i European Consortium for Organic Plant Breeding.

Der er afholdt oplæg på Cerealienetværkets årsmøde.

Der skrives artikel om internationale erfaringer med samarbejde om forædling og selektion.

Alle projektets resultater formidles via [projektets dokumentationsside](#).

5. Projektansvarlig

Anke Stubsgaard, T 8740 5491, E aks@vfl.dk
